

ilgili Yönetmelik gereği bir yaklaşık maliyet hesaplaması yapılarak ihaleye çıkılması gerektiği halde Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı bir şekilde yaklaşık maliyet hesabı yapılmış olup, söz konusu yaklaşık maliyet hesabı isteklilerin teklif ettikleri fiyatların gerçeği yansıtıp yansıtmadığını, teklif fiyatlarının piyasa ve rekabet koşullarına uygun olup olmadığını anlamaya ve ihale bedelinin doğru tespit edilmesine imkan vermemektir

Yılı	2016
Dairesi	6
Karar No	509
İlam No	45
Tutanak Tarihi	19.12.2017
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

A- İş deneyim belgesinin Yapım işleri Uygulama Yönetmeliği'nin 45'inci maddesinin (b) bendindeki şartları karşılamaması

B-Yaklaşık maliyetin Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen usul ve esaslara aykırı bir şekilde ayrıntılı olarak hazırlanmaması

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerin incelenmesi ve sorumluların duruşmada yaptıkları sözlü açıklamaların dinlenilmesi sonucunda;

..... Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından pazarlık usulü (21/b) ile ihale edilen ve Şti. yükleniminde olan toplam TL sözleşme bedeli içme suyu arıtma tesisi tamir, tadilat ve revizyonu yapım işi ile ilgili olarak;

A) Yüklenici firma tarafından İhale komisyonuna sunulan iş deneyim belgesinin Yapım işleri Uygulama Yönetmeliği'nin 45'inci maddesinin (b) bendindeki şartları karşılamadığı halde ihalenin adı geçen firma üzerinde kaldığı görülmüştür.

Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin "belge için başvuru" başlıklı 45'inci maddesinin (b) bendinde;

"İş deneyim belgesi talebinde bulunanlar, yaptıkları işi veya

görevi tevsik amacıyla, dilekçelerine aşağıda sayılan belgeleri ekleyerek, belge vermeye yetkili kurum veya kuruluşa başvururlar:

b)(Değişik:RG-7/62014-29023) Özel sektöre taahhütte bulunan yükleniciler için; yapılacak iş karşılığı bedel içeren noter onaylı sözleşme, yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi, ilgili sigorta müdürlüğünden onaylı iş yeri bildirgesi, kat ve/veya arsa karşılığı inşaat işleri haricindeki işlerde bu belgelere ek olarak sözleşmeye ilişkin fatura örnekleri veya bu örnekleri noter, (Ek ibare:12/6/2015-29384 R.G./1.md) serbest muhasebeci, yeminli mali müşavir, serbest muhasebeci mali müşavir veya vergi dairesi onaylı suretleri”

denilmektedir.

Ancak anılan madde uyarınca özel sektöre taahhütte bulunan yükleniciler için yapmış oldukları işle ilgili iş deneyimini kanıtlayabilmeleri için sırasıyla; Noter onaylı sözleşme, yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi, ilgili sigorta müdürlüğünden alınan işyeri bildirgesi, Noter veya SM, SMMM, YMM, Vergi Dairesi onaylı fatura suretlerini ihale komisyonuna sunmaları gerekmekte olduğu halde yüklenici firma tarafından noter onaysız bir sözleşme ve Noter veya SM, SMM, YMM, Vergi Dairesi onaysız bir fatura ihale komisyonuna sunulmuş ve fıkroda sıralanan diğer belgeler komisyona hiç sunulmamış olmasına rağmen komisyon tarafından ilgili firma ihale dışı bırakılmamış ve iş ilgili firma üstünde kalmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Temel İlkeler” başlıklı 5’inci maddesinde; “İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.” denilmektedir.

Anılan Kanun’un “İhaleye katılımda yeterli kuralları” başlıklı 10’uncu maddesinde; “Bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri

vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen" isteklilerin ihale dışı bırakılacağı hüküm altına alınmıştır,

Aynı Kanun'un "Yasak fiil veya davranışlar" başlıklı 17'nci maddesinde ise ihalelerde "Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek" yasaklanan fiil veya davranışlar arasında sayılmıştır.

Yine Kanun'un "İhalelere katılmaktan yasaklama" başlıklı 58'inci maddesinde;

"17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usûlüne göre sözleşmeler yapmayanlar hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar, 2 nci ve 3 ncü maddeler ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Katılma yasakları, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Bakanlığı tarafından verilir.

Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında birinci fıkra hükmüne göre yasaklama kararı verilir. Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilir.

İhale sırasında veya sonrasında bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler, idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak sonraki ihalelere de iştirak ettirilemezler.

Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç onbeş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu kararlar Kamu İhale Kurumunca izlenerek kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olanlara ilişkin siciller tutulur.

İhaleyi yapan idareler, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunan bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.”

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “İhalelere Katılmaktan Yasaklama” başlıklı 26’ncı maddesinde ise;

“25 inci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, 4734 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Katılma yasakları, sözleşmeyi uygulayan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Bakanlığı tarafından verilir.

Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından

fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında birinci fıkra hükmüne göre yasaklama kararı verilir. Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilir.

Bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler, yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak ihalelere de iştirak ettirilmezler.

Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırkbeş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç onbeş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu kararlar Kamu İhale Kurumunca izlenerek, kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olanlara ilişkin siciller tutulur.

İdareler, 25 inci maddede belirtilen yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.”

hükümleri yer almaktadır.

Sayıştay Denetçisi tarafından ihale yetkilisinden tarih ve seri nolu faturanın aslı istenmesi üzerine, yapılan araştırmalarda ihale dosyası içerisinde faturanın aslının bulunamadığı, bunun üzerine Çevre ve Kontrol Müdürlüğü tarafından tarih ve ... sayılı yazı ile Şti'den fatura ve sözleşmelerin aslının istendiği, firmadan yazıda talep edildiği gibi 3 gün içerisinde evrakların gelmemesi üzerine; Bursa Nilüfer Vergi Dairesi Müdürlüğü ile Bursa Orhangazi Vergi Dairesi Müdürlüğünden söz konusu fatura ile ilgili bir bildirimde bulunulup bulunulmadığının sorulması

üzerine gelen yazılarda adı geçen faturanın kayıtlarında bulunmadığının belirtildiği,

Tüm bunlar üzerine Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından tarih ve ... sayılı yazı ile Bakanlığından süreç hakkında görüş istendiği, Bakanlığı Mahalli İdareler Müdürlüğü'nün tarih sayılı cevabi yazılarıyla Şti hakkında yasaklama kararı verilmesi yönünde görüş bildirmiş olup ilgili belgelerin doldurularak Belediye Başkanı imzasıyla Bakanlığa gönderilmesinin istendiği, Çevre Kontrol ve Koruma Müdürlüğü'nün cevabi 04.01.2017 tarih 13 sayılı yazı ile yasaklama için gerekli belgeleri Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne gönderdiği,

anlaşlmıştır.

Diğer yandan, 23.09.2016 tarihinde içme suyu arıtma işiyle ilgili olarak Şti. adına Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından TL'lik İş Deneyim Belgesi (Yüklenici-İş Bitirme belgesinin) düzenlendiği, bu iş bitirme belgesini kullanarak Şti'nin Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından açılan "2016/386433 ihale kayıt nolu Suyun Kalitesinin Arttırılması Yapım İşi" ihalesine katıldığı, bahse konu ihaleyiTL'lik teklif ile kazandığı, yapılan sözleşmeye davet çağrısı üzerine söz konusu firma ile 12.10.2016 tarihinde sözleşme imzalandığı, 12.10.2016 tarihinde düzenlenen iş yeri teslim ve işe başlama tutanaklarından da anlaşılacağı üzere yüklenici firmanın suyun kalitesinin arttırılmasına yönelik çalışmalara başladığı, Şti'ne 19.10.2016 tarihindeTL'lik ödeme gerçekleştirildiği,

Ancak, yüklenici firma tarafından 03.05.2016 tarih ve 2016/154486 ihale kayıt nolu "...Yapım İşi" için 4734 sayılı Kanun'un 17'inci maddesinde yer alan yasak fiil ve davranışların sözleşme yapıldıktan sonra tespit edilmesinden dolayı 4735 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi gereğince yasaklama işlemlerinin başlatılması üzerine sözleşmenin

tasfiyesi işlemlerinin başlatılarak Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğünün 13.01.2017 tarih ve 60 sayılı yazıları ile inşaat, elektrik ve makine mühendisinden oluşan Tasfiye Kurulu oluşturulduğu,TL tutarındaki kesin teminat ile 2016/386433 ihale kayıt nolu “Suyun Kalitesinin Arttırılması İşİ” için verilentutarındaki kesin teminatın 13.01.2017 tarih ve 321 numaralı muhasebe işlem fişiyle bütçeye irat kaydedildiği,

Tasfiye Kurulunun raporu doğrultusunda yüklenici Şti’nin hak edişinden raporda belirtilen kesintiler yapıldığı, hakedişten kesilemeyen İçme Suyu Arıtma Tesisİ Tamirat, Tadilat ve Revizyonuna aitTL’lik kesintinin anılan firmanın alacaklarından kesinti yapılması için Mali Hizmetler Müdürlüğünetarih ve sayılı yazı gönderilerek tasfiye sürecinin tamamlandığı,

..... Şti hakkında 24 Ocak 2017 tarihli ve 29958 sayılı Resmi Gazete’nin ilanlar bölümünde ihalelere katılmaktan yasaklama kararının yayımlandığı,

görülmüştür.

Öte yandan, 4734 sayılı Kanun’un “İsteklilerin ceza sorumluluğu” başlıklı 59’uncu maddesinde;

“Taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Hükmolunacak cezanın yanı sıra idarece 58 inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58

nci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanır.

Bu kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamazlar. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir.

Bu Kanunda belirtilen yasak fiil veya davranışları nedeniyle haklarında mükerrer ceza hükmolunanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şahıs şirketleri, mahkeme kararı ile sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanır.

Bu madde hükümlerine göre; mahkeme kararı ile yasaklananlar ve ceza hükmolunanlar, Cumhuriyet Savcılıklarına sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna, meslek sicillerine işlenmek üzere de ilgili meslek odalarına bildirilir.

Sürekli olarak ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlara ilişkin mahkeme kararları, Kamu İhale Kurumunca, bildirim izleyen onbeş gün içinde Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle duyurulur.”

hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanun’un “Görevlilerin ceza sorumluluğu” başlıklı 60’ıncı maddesinde ise;

“İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17 nci maddede belirtilen fiil ve davranışlarda bulunduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak

ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin edilir.(Değişik son cümle:30/7/2003-4964/36 md) Bu Kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, b1 kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler.

Bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarınca herhangi bir ceza verilmiş olanlar, bu kanun kapsamına giren bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca bu Kanunun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması ile yetkili kadrolara atanamaz ve görev alamazlar.

(Değişik üçüncü fıkra:30/7/2003-4964/36 md) 5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.”

denilmektedir.

Anılan hükme göre, ihale komisyonu başkan ve üyeleri ile ihale yetkilisi hakkında ihale sürecindeki ihmallerinden dolayı haklarında disiplin ve ceza kovuşturması yapılması gerektiği değerlendirilmekte ise de; konu ile ilgili olarak Belediye Başkanlığınca 27.02.2017 tarih ve 85331767-903.07.01/289 sayılı soruşturma dosyası açıldığı, 13.03.2017 tarih ve 346 sayılı yazı ile’e kınama cezası verildiği ve cezai kovuşturmaya gerek görülmediği,

Ayrıca, Kamu İhale Kanunu’nun 59’uncu maddesinin idareye yüklediği yükümlülük gereğince sorgu konusu husus hakkında 20.02.2017 tarih ve 182 sayılı yazı ile Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından Cumhuriyet Savcılığına bildirimde bulunulduğu,

anlaşılmıştır.

Bu itibarla, yüklenici firma hakkında 4734 ve 4735 sayılı Kanunların yukarıda zikredilen maddeleri gereğince yasaklama kararı ve Belediye Başkanlığı tarafından idari soruşturma açılarak sorumlular hakkında kınama cezası verildiğinden, ayrıca Cumhuriyet Savcılığına bildirimde bulunulduğu anlaşıldığından, konunun incelenmesi için Bakanlığına yazılmasına gerek bulunmadığına oy birliğiyle,

B) Yaklaşık maliyetin Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen usul ve esaslara aykırı bir şekilde ayrıntılı olarak hazırlanmamasına rağmen bu şekilde ihaleye çıkıldığı görülmüştür.

Yaklaşık Maliyet Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde; yaklaşık maliyet "İhale onay belgesi düzenlenmeden önce idarece her türlü fiyat araştırması yapılarak, katma değer vergisi (KDV) hariç olmak üzere hesaplanan ve dayanakları ile birlikte bir hesap cetvelinde gösterilen, ihale konusu işin öngörülen bedelini,.....ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır.

Anılan Yönetmeliği'n "Yaklaşık maliyete ilişkin ilkeler " başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasında; "İdare tarafından, ihale onay belgesi düzenlenmeden önce, bu Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere göre miktar tespiti ve fiyat araştırması yapılmak suretiyle ihale konusu işin KDV hariç yaklaşık maliyeti hesaplanır ve dayanakları ile birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir." denilmektedir.

Aynı Yönetmeliği'n "Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas miktarların tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinde;

"(1) Yaklaşık maliyet hesabına esas miktarların tespiti için öncelikle aşağıda yer alan çalışmaların yapılması gereklidir:

a) Arazi ve zemin etüdünün yapılması; uygulama projesi üzerinden anahtar teslimi götürü bedel teklif almak suretiyle

ihale edilecek işlerde arazi ve zemin etüt çalışmalarının; ön ve/veya kesin proje üzerinden birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde ise, mümkün olan arazi ve zemin etüt çalışmalarının yapılmış olması zorunludur.

b) Proje zorunluluğu; bina işlerinde uygulama projesi, diğer işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımları için uygulama projesi, yapılamayan kısımları için kesin proje; doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan işler ile ihale konusu işin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ise ön ve/veya kesin projenin hazırlanması ve yaklaşık maliyetin söz konusu projelere dayanılarak hesaplanması gerekir.

c) Mahal listesi hazırlanması; ön, kesin veya uygulama projelerine dayalı olarak, işin bünyesindeki imalat kalemlerinin adını ve yapılacağı yerleri gösteren ve yaklaşık maliyetin hazırlanmasına esas teşkil eden mahal listeleri hazırlanır.

ç) Metraj listelerinin hazırlanması; ihale konusu işe ait proje ve mahal listelerindeki ölçü ve tariflere göre işin bünyesine giren imalatların hangi kısımda ve ne miktarda yapılacağını belirlenmesi amacıyla; anahtar teslimi götürü bedel teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde iş kalemi ve/veya iş grubu, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde ise iş kalemi şeklinde metraj listeleri düzenlenir.

d) Birim fiyat ve imalat tariflerinin hazırlanması; Ön ve/veya kesin projeye dayalı olarak birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde, idareler, iş kaleminin adını, yapım şartlarını, ölçü yeri ve şeklini, birimini, birim fiyata dahil ve hariç unsurları ihtilafa meydan vermeyecek biçimde teknik olarak açıklayan birim fiyat tarifleri hazırlar.

e) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; uygulama projeleri ve

mahal listelerine dayalı olarak imalat iş kalemleri veya iş gruplarının teknik tarif ve özellikleri belirlenir.”

“Yaklaşık maliyet hesabına esas fiyat ve rayiçlerin tespiti” başlıklı 10’uncu maddesinde;

“(1) İdarelerce, ihale konusu işin yaklaşık maliyetine ilişkin fiyat ve rayiçlerin tespitinde;

a) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği, ihale konusu işe benzer nitelikteki işlerin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenerek yayımlanmış birim fiyat ve rayiçler,

c) İlgili meslek odaları, üniversiteler veya benzeri kuruluşlarca belirlenerek yayımlanmış fiyat ve rayiçler,

ç) Yüklenici veya alt yüklenici olarak faaliyet gösteren, konusunda deneyimli kişi ve kuruluşlardan alınacak, ihale konusu işe benzer nitelikteki işlere ilişkin maliyetler,

d) İdarenin piyasa araştırmasına dayalı rayiç ve fiyat tespitleri,

esas alınır.

(2) İdareler, yaklaşık maliyete ilişkin fiyat ve rayiçlerin tespitinde (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen fiyat ve rayiçlerin birini, birkaçını veya tamamını herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanabilirler.

(3) İşin bütünü, iş grubu, iş kalemi ve malzeme rayici bazında yapılacak piyasa araştırmasına dayalı fiyat tespitlerinde; iş, imalat ve/veya malzemenin yapımcılarından, üreticilerinden, ana bayilerinden, toptancılarından, yetkili satıcılarından ve satıcılarından fiyatlar veya proforma faturalar alınmak ve gerekli karşılaştırmalar yapılmak suretiyle uygun fiyatlar belirlenir. Tereddüt edilen fiyatların gerçek piyasa

rayiçlerine uygun olup olmadığı hususu Ticaret ve/veya Sanayi Odalarından alınacak yazılı rayiçlerle netleştirilir.

(4) Fiyat araştırması için yapılan çalışmalarda fiyat sorulacak kişi ve kuruluşlara yazılan yazıda fiyatı tespit edilecek iş grubu, iş kalemi veya malzemenin ayrıntılı özellikleri ve standardına yer verilir, fiyat istenecek kişi ve kuruluşlara aynı koşulları taşıyan yazılarla başvurulur ve fiyatlar Katma Değer Vergisi hariç istenir. İstenen özellikleri taşımayan fiyat bildirimleri ve proforma faturaları dikkate alınmaz.”

“Yaklaşık maliyetin hesaplanması ve güncellenmesi” başlıklı 11’inci maddesinde ise;

“ (1)(Değişik:RG-3/7/2009-27277)İş kalemi ve/veya iş grubu şeklinde tespit edilen imalat miktarlarının, Yönetmeliğin 10 uncu maddesine göre belirlenen ve yüklenici karı ve genel gider ihtiva etmeyen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutar KDV hariç olarak hesaplanır ve bulunan bu tutara % 25 oranında yüklenici kar ve genel gider karşılığı eklenmek suretiyle yaklaşık maliyet tespit edilir.

(2) (Değişik:RG-3/7/2009-27277)Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin hesap cetveli ve icmal tablosu hazırlayanlarca imzalanmak suretiyle ihale onay belgesine eklenir.

(3) (Değişik:RG-7/6/2014-29023)Yaklaşık maliyet, güncelliğini kaybetmesi halinde, ilk ilan veya davet tarihine kadar güncellenir.

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; İdareler yapım işlerine ilişkin ihalelere çıkmadan önce Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği’nde belirlenen esas ve usuller uyarınca ayrıntılı miktar ve fiyat araştırması yaparak yaptıracığı işin kendisine maliyetinin ne olacağı konusunda

detaylı hesaplamalar yaparak yaklaşık maliyeti belirlemek ve bunu dayanaklarıyla beraber bir hesap cetvelinde göstermek zorundadır.

Yaklaşık maliyetin gerçekçi bir şekilde tespit edilmesi, bütçenin programlanmasında, ihale ilan sürelerinin, ihaleye katılımda yeterlilik kurallarının, ihalenin yabancı isteklilere açık olup olmadığının belirlenmesinde, verilen tekliflerin değerlendirilmesinde, ihale konusun işin en uygun fiyatla temin edilmesinde çok büyük önem taşımaktadır. Yani ihalenin sağlıklı bir şekilde sonuçlanabilmesi için idareler tarafından yaklaşık maliyetin gerçekçi bir şekilde tespit edilmesi gerekmektedir.

İhale konusu olan ve teklif birim fiyatla ihale edilen İçme Suyu Arıtma Tesis Tamir, Tadilat ve Revizyonu Yapım İşiyile ilgili olarak;

..... Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından yaklaşık maliyete esas olmak üzere "İçme Suyu Arıtma Tesis Tamir, Tadilat ve Revizyonu yapım işi" şeklinde bir bütün olarak kaç tane mal olacağı ile ilgili’ dan üç fiyat teklifi alındığı, firmalar tarafından verilen tekliflerde İçme Suyu Arıtma Tesis Tamir, Tadilat ve Revizyonu İş müteahhit karı dahil, KDV hariç; Şti: -TL, Şti: 1 TL, -TL olarak teklif verildiği, İdare tarafından tekliflerin ortalaması alınarak -TL yaklaşık maliyet tespit edildiği görülmüştür.

Öncelikle idare tarafından Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği’nin 11’inci maddesi uyarınca İş kalemi ve/veya iş grubu şeklinde tespit edilen imalat miktarlarının, Yönetmeliği’n 10’uncu maddesine göre belirlenen ve yüklenici karı ve genel gider ihtiva etmeyen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutarın KDV hariç olarak hesaplanması ve bulunan bu tutara % 25 oranında yüklenici kar ve genel gider karşılığı eklenmek suretiyle yaklaşık maliyet tespit edilmesi gerekmektedir.

Oysa ki idare tarafından Şti. yüklemine olan toplam -TL ihale bedelli İçme Suyu Arıtma Tesisi Tamir, Tadilat ve Revizyonu Yapım İşine ilişkin olarak yaklaşık maliyet belirlenirken yaklaşık maliyetin unsurlarını ortaya koyan bir cetvelin hazırlanmadığı, projesinin olmadığı, mahal ve metraj listesinin hazırlanmadığı ve işin bütününe ilişkin piyasadan teklif almak suretiyle yaklaşık maliyetin mevzuata aykırı hesap edildiği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak yukarıda bahsedilen şartlar dahilinde ilgili Yönetmelik gereği bir yaklaşık maliyet hesaplaması yapılarak ihaleye çıkılması gerektiği halde Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı bir şekilde yaklaşık maliyet hesabı yapılmış olup, söz konusu yaklaşık maliyet hesabı isteklilerin teklif ettikleri fiyatların gerçeği yansıtıp yansıtmadığını, teklif fiyatlarının piyasa ve rekabet koşullarına uygun olup olmadığını anlamaya ve ihale bedelinin doğru tespit edilmesine imkan vermemektir

Ancak mevzuata aykırı olduğu anlaşılan hususlarla ilgili olarak soru ile gerekli uyarı yapıldığından ayrıca Bakanlığına yazılmasına gerek olmadığına oy birliğiyle

karar verildi.